

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa: **E. K.**, bytom K. proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava o príplatok k dôchodku politickým väzňom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 20. septembra 2010, č.k. 15Sd/92/2009-22, jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 20. septembra 2010, č.k. 15Sd/92/2009-22, **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. z 22. januára 2009 **z r u š u j e** a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd rozsudkom z 20. septembra 2010, č.k. 15Sd/92/2009-22, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X.X. zo dňa 22. januára 2009, ktorým odporkyňa podľa § 2 ods. 1 a § 4 zákona č. 247/2007 Z.z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom v znení zákona č. 272/2008 Z.z. nepriznala navrhovateľovi príplatok k dôchodku z dôvodu, že mu

nebol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa zákona č. 726/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Krajský súd dospel k záveru, že navrhovateľa nie je možné považovať za oprávnenú osobu podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 274/2007 Z. z., pretože nespĺňa všetky zákonné podmienky uvedené v tomto ustanovení. Mal za nepochybné preukázané, že navrhovateľ nebol rehabilitovaný alebo odškodnený podľa zákona č. 119/1990 Zb. v znení neskorších predpisov alebo podľa zákona 82/1968 Zb. alebo podľa § 2 zákona č. 319/1991 Zb. v znení neskorších predpisov alebo podľa zákona č. 125/1996 Z.z. v znení neskorších predpisov a nebol mu ani priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa zákona č. 726/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov. Na tomto právnom závere nemení nič ani skutočnosť, že navrhovateľ by mal nárok na priznanie jednorazového peňažného príspevku podľa zákona č. 726/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, ak by o tento príspevok požiadal najneskôr do 30.06.2006. Keďže navrhovateľ oň nepožiadaval v zákonnej lehote, jeho nárok na tento jednorazový príspevok zanikol v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 726/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, v dôsledku čoho už navrhovateľ nemôže splniť zákonnú podmienku priznania príspevku podľa zákona č. 274/2007 Z.z..

Navrhovateľ napadol rozsudok krajského súdu včas podaným odvolaním. Poukázal na to, že nemal vedomosť o tom, že o priznanie jednorazového peňažného príspevku podľa zák. č. 726/2004 Z.z. bolo potrebné požiadať v určitej lehote, ktorú nestihol. Keby bol o priznanie peňažného príspevku požiadal včas, nárok na priznanie tohto príspevku by mu vznikol. Žiadal preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Odporkyňa skúmala splnenie zákonných podmienok nároku na príplatok k dôchodku politickým väzňom podľa zákona č. 274/2007 Z.z. v znení zákona č. 272/2008 Z.z. a nie dôvody, prečo podmienky neboli splnené. Navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa

spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Účelom zákona č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom, ktorý vychádza z ustanovenia § 6 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému, je upraviť zmiernenie niektorých krívd spáchaných na odporcoch komunistického režimu a na osobách, ktoré boli postihnuté jeho perzekúciami, a to zlepšením sociálnej situácie osôb, ktoré boli v období od 25. februára 1948 do 31. decembra 1989 väznené a boli súdne rehabilitované podľa zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov.

Zákonom č. 274/2008 Z. z. sa od 1. januára 2009 rozširuje okruh osôb oprávnených na príplatok k dôchodku politickým väzňom, o osoby pozostalé po popravenom alebo zomretom politickom väzňovi počas výkonu trestu, *osoby zaradené do vojenských táborov nútených prác*, protiprávne násilne odvedené do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadených v iných štátoch alebo zaradené do tábora nútených prác, ktoré boli rehabilitované alebo odškodnené podľa osobitných predpisov alebo im bol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa osobitného predpisu.

Z dôvodovej správy k návrhu zákona (zverejneného v Zbierke zákonov pod č. 272/2008 Z. z.), ktorým sa mení zákon č. 274/2007 Z. z., vyplýva, že zámerom zákonodarcu bolo rozšírenie okruhu oprávnených osôb *aj o osoby, zaradené do vojenských táborov nútených prác, lebo zákonom č. 274/2007 Z. z. v znení platnom do 31.12.2008 bol obídený zákon č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, čo sa malo odstrániť práve predmetnou novelou.*

Z logického a jazykového výkladu ustanovenia § 2 odseku 1 písm. a) zákona č. 274/2007 Z.z. však vyplýva, že oprávnenou osobou pre poskytnutie tejto štátnej sociálnej dávky je nielen ten, komu bol priznaný jednorazový peňažný príspevok podľa osobitného predpisu, ale aj tá fyzická osoba, ktorá bola rehabilitovaná alebo odškodnená podľa osobitných predpisov, pričom zákon výslovne nevyžaduje rehabilitovanie či odškodnenie dosiahnuté výlučne súdnou cestou. A v tomto kontexte je potrebné chápať aj odkazy

na osobitné zákony uvedené k tomuto ustanoveniu v poznámkach pod čiarou označené ako 3a) až 3c), ktoré však nemajú všeobecne záväzný, ale iba informatívny charakter.

Odporkyňa sa pri posudzovaní žiadosti navrhovateľa dôsledne neriadila ustanovením § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 274/2007 Z.z., keďže neskúmala, či navrhovateľ spĺňa podmienky na priznanie príplatku k dôchodku politickým väzňom a zamerala sa len na zisťovanie jedinej skutočnosti, či navrhovateľovi bol poskytnutý jednorazový peňažný príspevok podľa zákona č. 726/2004 Z.z..

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že rozhodnutím odporkyne č. X zo dňa 19.11.1998 o úprave starobného dôchodku ide podľa § 24 ods. 4 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov o príplatok k dôchodku z dôvodu vykonania 31 mesiacov služby v pomocných technických práporoch.

Podľa § 18 ods. 1 veta druhá zákona č. 87/1991 Zb. sa pomocné technické prápory považujú za vojenské tábory nútených prác.

Ani odporkyňa ani krajský súd sa nezaoberali tou skutočnosťou, že navrhovateľ bol rehabilitovaný podľa zákona č. 87/1991Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov.

Rehabilitácia navrhovateľa ako osoby zaradenej do vojenského tábora nútených prác je relevantnou právnou skutočnosťou, na základe ktorej navrhovateľ nadobudol status oprávnenej osoby podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 274/2007 Z.z. v znení zákona č. 272/2008 Z.z. (pri splnení aj zostávajúcich zákonných podmienok).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p..

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne posúdiť nárok navrhovateľa na príplatok k dôchodku politickým väzňom so zohľadnením jeho rehabilitácie podľa zákona č. 87/1991

Zb. a znovu rozhodnúť o jeho žiadosti, pričom je viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.).

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo úspešný navrhovateľ žiadne trovy neuplatnil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. mája 2011

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Anna Koláriková